

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія з педагогічної освіти

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ

Спеціальність

014 Середня освіта (014.11 Середня освіта (Фізична культура))

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма №	2093/17
<u>Евген</u> (підпис)	<u>Жильцов</u> (прізвище, ініціали)
« _____ »	20 <u>17</u> р.

Київ 2017 рік

Робоча програма «Психологія» для студентів за спеціальністю 014 Середня освіта (014.11 Середня освіта (Фізична культура))

Розробник: Винар Валентина Іванівна,
викладач циклової комісії з педагогічної освіти
Університетського коледжу
Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні циклової комісії з педагогічної освіти

Протокол від «*29*» *серпня* 2017 р. № *1*

Голова циклової комісії Л.Л. Артюх

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів 4,5	014 Середня освіта (014.11 Середня освіта (Фізична культура))	Нормативна
Змістових модулів – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «молодший спеціаліст»	Рік підготовки
Загальна кількість годин - 135		2-й
		Семестр
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 самостійної роботи студента – 4		3-й
		Лекції
		40 год.
		Семінарські
		24 год.
		Модульний контроль
		8 год.
		Індивідуальні заняття
		18 год.
		Самостійна робота
45 год.		
Вид контролю: екзамен		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс психології є необхідною складовою підготовки вчителів фізичної культури. Саме загальна психологія, що визначає сутність і загальні закономірності виникнення, функціонування і розвитку психіки, містить основи психологічних знань, які необхідні для глибокого розуміння і міцного засвоєння інших психолого-педагогічних дисциплін, пов'язаних з діяльністю вчителя фізичної культури..

Висока професійна компетенція майбутнього педагога великою мірою визначається рівнем його психологічної культури. Загальна психологія закладає основи цієї культури, оскільки спрямована на засвоєння студентами основних категорій та понять психологічної науки, формування основних вмінь, на яких ґрунтується професійна діяльність педагога.

Мета: розвиток наукового психологічного мислення студентів; формування уявлень про розвиток психіки та свідомості, про психічні процеси та індивідуально-психологічні властивості особистості, про особливості поведінки особистості у діяльності та спілкуванні, формування у системному вигляді сучасних уявлень про психічний розвиток людини.

Завдання: ознайомити студентів з основними положеннями та проблемами психології; з закономірностями формування та властивостями психічних пізнавальних процесів особистості, психічної діяльності, емоційно-вольової сфери та психодинамічними особливостями людини; з динамікою психічного розвитку і формування особистості в онтогенезі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі предметні **компетентності**:

- наявність знань про основні категорії та методи психології як науки;
- усвідомлення специфіки розвитку та проявів психічних властивостей людини;
- розуміння змісту і механізмів роботи інтелектуальної, афективної та вольової сфер особистості;
- усвідомлення етапів вікової періодизації психічного розвитку людини та критеріїв їх здійснення;
- здатність аналізувати особливості розвитку особистості на різних вікових етапах;
- уміння спостерігати, аналізувати, узагальнювати та систематизувати психологічні факти, об'єктивно оцінювати поведінку та соціальні дії суб'єктів;
- уміння вирішувати психологічні задачі при конструктивному та деструктивному спілкуванні з дітьми різної вікової категорії розробляти і реалізувати програми формування особистості;
- вміння аналізувати психічний аспект розвитку індивіда в онтогенезі;
- вміння враховувати особливості природженої організації нервової системи в практичній діяльності та у спілкуванні з іншими;
- можливість застосування теоретичних знань з психології у повсякденному житті, створюючи умови, які забезпечують успіх діяльності;
- уміння об'єктивно оцінювати свої власні можливості, знати свої слабкі і сильні сторони, значимі для даної професії якості;
- здатність формувати в собі позитивні риси особистості та поведінки;
- вміння самостійно працювати з науковою літературою.

Курс «Психологія» реалізується через систему лекцій, семінарських і практичних занять. Зміст розроблено з врахуванням положень кредитно-модульного навчання. Вміщено короткі пояснення щодо організації роботи за даною системою. Таблиці модульного контролю, контролю за систематичною та активною роботою допоможуть студентам самостійно вести облік виконаної роботи.

Вивчення курсу «Основи психодіагностики і корекції» здійснюється на III семестрі, закінчується підсумковим видом контролю – письмовим іспитом. Загальна кількість годин становить 135 год., з яких 40 год. – лекції, 24 год. – семінарські заняття, 8 год. – модульний контроль, 18 год. – індивідуальних занять, 45 год. – самостійна робота.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Вступ до психології. Особистість та діяльність.

Тема 1. Предмет психології, її завдання і методи.

Тема 2. Розвиток психіки та свідомості.

Тема 3. Психологічна характеристика особистості та діяльності.

Змістовий модуль 2. Пізнавальні процеси.

Тема 1. Увага.

Тема 2. Відчуття і сприймання

Тема 3. Пам'ять.

Тема 4. Мислення.

Тема 5. Уява.

Змістовий модуль 3. Емоційно-вольова сфера та індивідуально-психологічні властивості особистості.

Тема 1. Емоції та почуття.

Тема 2. Воля.

Тема 3. Темперамент.

Тема 4. Характер.

Тема 5. Здібності.

Змістовий модуль 4. Основи вікової психології.

Тема 1. Вступ до вікової психології. Психологічні особливості розвитку особистості.

Тема 2. Розвиток дитини в ранній та дошкільний періоди дитинства.

Тема 3. Психологічні особливості молодшого школяра.

Тема 4. Психологічні особливості підлітка.

Тема 5. Психологічні особливості старшого школяра.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
лекції		сем.	пк	інд.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Вступ до психології. Особистість та діяльність.						
Тема 1. Предмет психології.	6	2				4
Тема 2. Методи психології.	6	2	2			2
Тема 3. Розвиток психіки та свідомості.	8	2	2		2	2
Тема 4. Особистість.	6	2			2	2
Тема 5. Діяльність.	6	2	2			2
Модульна контрольна робота 1.	2			2		
Разом за змістовим модулем 1	34	10	6	2	4	12
Змістовий модуль 2. Пізнавальні процеси.						
Тема 1. Увага.	6	2	2			2
Тема 2. Відчуття і сприймання.	6	2	2			2
Тема 3. Пам'ять.	8	2	2		2	2
Тема 4. Мислення.	7	2			2	3
Тема 5. Уява.	6	2			2	2
Модульна контрольна робота 2.	2			2		
Разом за змістовим модулем 2.	35	10	6	2	6	11
Змістовий модуль 3. Емоційно-вольова сфера та індивідуально-психологічні властивості особистості.						
Тема 1. Емоції та почуття.	6	2	2			2
Тема 2. Воля.	6	2			2	2
Тема 3. Темперамент.	7	2			2	3
Тема 4. Характер.	6	2	2			2
Тема 5. Здібності.	6	2	2			2
Модульна контрольна робота 3.	2			2		
Разом за змістовим модулем 3.	33	10	6	2	4	11
Змістовий модуль 4. Основи вікової психології.						
Тема 1. Вступ до вікової психології. Психологічні особливості розвитку.	6	2			2	2
Тема 2. Розвиток дитини в ранній та дошкільний періоди дитинства.	6	2	2			2
Тема 3. Психологічні особливості молодшого школяра.	6	2	2			2
Тема 4. Психологічні особливості підлітка.	5	2				3
Тема 5. Психологічні особливості старшого школяра.	8	2	2		2	2
Модульна контрольна робота 4.	2			2		
Разом за змістовим модулем 4.	33	10	6	2	4	11
Усього годин	135	40	24	8	18	45

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет психології, її завдання і методи.	2
2	Розвиток психіки людини і тварини.	2
3	Особистість та діяльність.	2
4	Увага.	2
5	Відчуття і сприймання.	2
6	Загальне поняття про пам'ять.	2
7	Емоції та почуття.	2
8	Темперамент і характер.	2
9	Здібності.	2
10	Розвиток дитини в ранній та дошкільний періоди дитинства	2
11	Психологічні особливості молодшого школяра	2
12	Психологічні особливості старшого школяра	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1	Предмет психології.	4	5
2	Методи психології	2	5
3	Розвиток психіки та свідомості.	2	5
4	Особистість.	2	5
5	Діяльність.	2	5
6	Увага.	2	5
7	Відчуття і сприймання.	2	5
8	Пам'ять.	2	5
9	Мислення.	3	5
10	Уява.	2	5
11	Емоції та почуття.	2	5
12	Воля.	2	5
13	Темперамент.	3	5
14	Характер.	2	5
15	Здібності.	2	5
16	Вступ до вікової психології. Психологічні особливості розвитку.	2	5
17	Розвиток дитини в ранній та дошкільний періоди дитинства.	2	5
18	Психологічні особливості молодшого школяра.	2	5
19	Психологічні особливості підлітка.	3	5
20	Психологічні особливості старшого школяра.	2	5
Разом		45	100

7. Навчально-методична карта дисципліни «Психологія».

Разом: 135 год, лекції – 40 год., семінарські заняття – 24 год., індивідуальна робота – 18 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 45 год.

Модулі Назва модуля	Змістовий модуль I.					Змістовий модуль II.					Змістовий модуль III.					Змістовий модуль IV				
	Вступ до психології. Особистість та діяльність.					Пізнавальні процеси.					Емоційно-вольова сфера та індивідуально-психологічні властивості особистості.					Основи вікової психології.				
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Теми лекцій	Предмет психології	Методи психології.	Розвиток психіки та свідомості.	Особистість	Діяльність	Увага	Відчуття і сприймання	Пам'ять	Мислення	Уява	Емоції та почуття.	Воля	Темперамент	Характер	Здібності	Вступ до вікової психології. Психологічні особливості розвитку.	Розвиток дитини в ранній та дошкільний періоди дитинства.	Психологічні особливості молодшого школяра.	Психологічні особливості підлітка.	Психологічні особливості старшого школяра.
	Предмет психології, її завдання і методи.	Розвиток психіки людини і тварини.	Особистість та діяльність.	Увага.	Відчуття і сприймання.	Загальне поняття про пам'ять.	Мислення	Уява.	Емоції та почуття.	Темперамент і характер.	Здібності.	Розвиток дитини в ранній та дошкільний періоди дитинства	Психологічні особливості молодшого школяра	Психологічні особливості старшого школяра						
Самостійна робота	Табл. 6					Табл. 6					Табл. 6					Табл. 6				
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)					Модульна контрольна робота 2 (25 балів)					Модульна контрольна робота 3 (25 балів)					Модульна контрольна робота 4 (25 балів)				
Підсумковий контроль	Екзамен (40 балів)																			

8. Методи контролю

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

Методи письмового контролю: письмове тестування, ведення таблиці, модульна контрольна робота.

Методи самоконтролю: самооцінка, самоаналіз.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Вид роботи	максимальна кількість балів за один вид роботи	обов'язкова кількість виконаних завдань за курс	максимальна кількість балів за всі види роботи
1. Відвідування лекцій	1	40	20
2. Відвідування семінарів	1	24	12
3. Виконання завдання для самостійної роботи	5	20	100
4. Робота на семінарському (доповідь, виступ, повідомлення, участь в дискусії) занятті	10	5	50
5. Виконання модульної контрольної роботи	25	4	100
Всього			282
Екзамен Коефіцієнт	4.7		

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота																				Сума	Підсумковий тест
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3					Змістовий модуль 4					40	екзамен
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20		
68					68					68					78						
Всього 282																					

Шкала оцінювання

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу - досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

10. Методичне забезпечення

- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ схематична наочність;
- ✓ електронний психологічний інструментарій;
- ✓ збірка психологічних завдань.

11. Очікувані результати.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть:

- володіти знаннями основних категорій та методів психології як науки;
- розпізнавати зміст і механізми роботи інтелектуальної, афективної та вольової сфер особистості;
- розуміти специфіку розвитку та проявів психічних властивостей людини;
- розпізнавати особливості природженої організації нервової системи в практичній діяльності та у спілкуванні з іншими;
- аналізувати етапи вікової періодизації психічного розвитку людини та критерії їх здійснення;
- аналізувати вікові особливості розвитку особистості на різних вікових етапах;
- спостерігати, аналізувати, узагальнювати та систематизувати психологічні факти, об'єктивно оцінювати поведінку та соціальні дії суб'єктів;
- вирішувати психологічні задачі при конструктивному та деструктивному спілкуванні з дітьми різної вікової категорії розробляти і реалізувати програми формування особистості;
- застосовувати теоретичні знання з психології у повсякденному житті, створюючи умови, які забезпечують успіх діяльності;
- об'єктивно оцінювати власні можливості та значимі для даної професії якості своєї особистості;
- формувати в собі позитивні риси особистості та поведінки;
- володіти умінням самостійно працювати з науковою літературою.

12. Рекомендована література

Базова:

1. Волошина Л.В., Долинська С.О., Ставицька С.О., Темрук О.В. Загальна психологія: практикум: навч. посібник. – К.: Каравела, 2017. – 280 с.
2. Вікова психологія. Навч. посіб. / [Сергеєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасека О.В.]. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 384 с.
3. Вікова та педагогічна психологія : навч. посіб. / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук та ін. – 3-тє вид., випр. і доп. – К. : Каравела, 2016. – 400 с.
4. Власова О.І. Педагогічна психологія: Навч. посібник — К.:, 2013 - 480 с.
5. Загальна психологія: підручник. / О.В. Скрипченко Л.В. Долинська, З.В.Огороднійчук та ін.. – К. : Каравела, 2017. – 464 с.
6. Ставицька С.О. Психологія розвитку та вікова психологія. Навч. посібник. К.: Каравела, 2017. - 448 с.

Допоміжна:

1. Варій М. Й. Загальна психологія : підручник / М. Й. Варій : Львів. держ. ун-т безпеки життєдіяльності. – 4- те вид., виправл. і доповн. – К. : Знання, 2014. – 1047 с.
2. Волошина, Л.В., Долинська С.О. Загальна психологія: практикум: навч. посібник. – К.: Каравела, 2005. – 280 с.
3. Заброцький М. М. Педагогічна психологія. Курс лекцій. / М.М. Заброцький - Київ., 2000. - 100 с.
4. Загальна психологія: [підручник для студ. вищ. навч. закладів] / [О.В.Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук ін.]; - К. : Каравела , 2011. - 464 с.
5. Корольчук М.С., Криворучко П.П. Історія психології. – К.: Ельга, - Ніка-центр, 2004. – 248 с.
6. Кириленко Т. С. Психологія: емоційна сфера особистості: Навчальний посібник. – К.: Либідь, 2007. – 256 с.
7. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій): [Навчальний посібник] / В.П. Кутішенко. - К: Центр навчальної літератури, 2005. - 128 с.
8. Кутішенко В.П. Ставицька С.О.: Психологія розвитку та вікова психологія: Практикум: навч. посіб. – К. : Каравела, 2015. – 448с.
9. Лисянська Т.М. Педагогічна психологія. Навч. посібник. К.: Каравела, 2015. - 264 с.
10. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Навч. посіб. - 2-ге вид., допов. / П.А. М'ясоїд– К.: Вища шк., 2001. – 487 с.
11. Оржеховська В.М. Профілактика девіантної поведінки неповнолітніх: навч. Посіб. / В.М.Оржеховська, Т.Є.Федорченко. – Черкаси : Чабаненко Ю., 2008. – 376 с.
12. Основи практичної психології: Підручник / За заг. ред. В. Панок, Т. Титаренко, Н.Чепелева та ін. – К.: Либідь, 2003. – 536 с.
13. Павелків Р. В. Вікова психологія: підручник / Павелків Р.В. – К.: Кондор, 2011. – 469 с.

14. Панок В., Титаренко Т. Основи практичної психології. – К.: Либідь, 2006. – 533 с.
15. Практикум з психології спорту: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту. — Харків: «ОВС», 2008. — 256 с.
16. Психологія: Підручник / [Ю.Л. Трофімов, В.В. Рибалка, П.А. Гончарук та ін.; за ред. Ю.Л. Трофімова]. – К.: Либідь, 2001. – 560 с.
17. Савчин М. В. Вікова психологія: навч. посіб. / М.В. Савчин, Л.П. Василенко. – К.: Академвидав, 2009. – 360 с.
18. Савчин М. В. Загальна психологія: навч. посіб. / Савчин М.В. – К.: Академвидав, 2011. – 464 с.
19. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Педагогічна психологія. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 168 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Інституту Психотерапії та Клінічної Психології
<http://www.psyinst.ru/library.php>
2. Бібліотека українських підручників
<http://pidruchniki.ws/>
3. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського
www.dnrb.gov.ua/
4. Електронна енциклопедія психології –
www.ncscho.org.ua
5. «Психологічний журнал»
<http://elibrary.ru/issues.asp?id=7972>
6. Портал професійних психологів України «У психолога»
<http://upsihologa.com.ua/>
7. Психологічний словник
<http://psi.webzone.ru/>
8. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
9. Словник психологічних термінів
<http://psychology.proektsb.ru/>
10. Студентська електронна бібліотека –
<http://chitalka.info>